

OS KOMMUNE

Landbruk

Landbruk

Vår saksbehandler:
Berit Siksjø, tlf. 62 47 03 20

Vår dato
13.05.2019

Vår referanse
18/1121-12 /

Arkivkode

Deres referanse

Nord-Østerdal Kraftlag SA
v/Torgeir Leet Halvorsen

HØRING/OPPSTARTSMELDING OM FREMFØRING AV STRØM TIL VANGRØFTDALEN

Vedlagt følger høringsuttalelse i forbindelse med framføring av strøm til Vangrøftdalen.
Saken er behandlet administrativt i Os kommune.

**Med hilsen
OS KOMMUNE**

Berit Siksjø
landbrukskonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevet signatur

Kopi til:
Nasjonalparkstyret for Forollhogna, Postboks 2600, 7734 STEINKJER

Vedlegg:
UTTALELSE I FOBINDELSE MED HØRING/OPPSTARTSMELDING OM FREMFØRING
AV STRØM TIL VANGRØFTDALEN

UTTALELSE I FOBINDELSE MED HØRING/OPPSTARTSMELDING OM FREMFØRING AV STRØM TIL VANGRØFTDALEN

Nord - Østerdal kraftlag har sendt høring/oppstartsmelding for framføring av strøm til Vangrøftdalen. Høringsfrist 15. mai.

Os kommune har i møte, 26.04.2019, gått igjennom beskrivelse av tiltaket som er lagt fram av NØK, i forbindelse med framføring av strøm til Vangrøftdalen. Høringen er behandlet administrativt. I møtet deltok Inge Ryen og Benjamin Hicks fra teknisk avdeling, Maraike Glomb, Hans Iver Kojedal (naturforvalter) og Berit Siksjø fra landbruksavdelingen.

Kort om området og betydning for landbruk:

Vangrøftdalen ligger innenfor Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde. Dette er et viktig seterområde i Os kommune, med stor landbruksaktivitet. Sammen med Kjurrudalen, Nordervollia og Sætersjøen, utgjør dette også et nasjonalt utvalgt kulturlandskap, og det er en del av circumferensen til Røros verdensarv.

Verneformål for Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde:

Ta vare på natur- og kulturlandskap, der seterlandskapet med bebyggelse, setervoller og aktiv drift er vesentlig. Aktiv jordbruks- og seterdrift er en forutsetning for å ivareta seterlandskapet.

Vangrøftdalen og Kjurrudalen som utvalgt kulturlandskap – mål for området:

Å ta vare på eksisterende verdier, både kulturmiljøer med bygninger og andre kulturminner og det biologiske mangfoldet i området.

Å opprettholde et aktivt og variert seterbruk med et sterkt innslag av beitende husdyr.

Opprettholdelse av et aktivt landbruk, og et aktivt seterbruk, er grunnlaget for å ivareta natur og kulturlandskapsverdiene i området. Det er stor aktivitet knyttet til setring og utmarksbruk i vår kommune. I 2018 hadde vi totalt 33 enkeltsetre og 3 fellessetre med melkeproduksjon i kommunen. Omkring halvparten av de som driver med melkeproduksjon har dyra på setra i sommerhalvåret. Omkring halvparten av melkekyrne i kommunen beiter i utmark, grovt regnet. I tillegg kommer ungdyr som følger med melkekua på setra, og nærmere 9 500 sauer som går på utmarksbeite (dette er tall for hele kommunen). Utmarka utgjør en viktig ressurs for gårdbrukerne. Tilsvarende er aktiviteten i landbruket en viktig ressurs for å ivareta natur og kulturlandskapsverdiene i seterområdene.

Seterområdene har per i dag ikke tilgang til strøm, med unntak av Kjurrudalen og de fremste setrene i Vangrøftdalen. Det vil være positivt for seterdrifta med framføring av strøm. Dette vil gi en lettere hverdag for seterbrukere, og det vil oppfylle krav til kjøling av melka. Innenfor Vangrøftdalen er det per i dag 16 aktive seterbruk uten strøm. Vi kjenner ikke til i hvilken grad alle seterbrukere her ønsker strøm. Men forutsetter at dette er kartlagt av tiltakshaver.

Os kommune legger i sin uttalelse vekt på at strømframføring er viktig for setre med melkeproduksjon. Det er viktig at alle setre med melkeproduksjon blir ivaretatt i denne prosessen. Det må legges til rette for mulig påkobling til alle setre med aktiv drift i Vangrøftdalen. Vi forutsetter at dette lar seg gjennomføre med lavspenkabler ut fra nettstasjoner til områder der det ikke er planlagt med høyspent, slik som f.eks. Spellmovollen. De valgte traseene vil da ivareta strømframføring til alle aktive setre med melk. I tillegg til to setre som driver med tilleggsnæring med turisme, Utistuvollen og Brøttet, samt sanke- og skilleanlegget for sau, som ligger nord for Tverrelvbrua. Utistuvollen er forøvrig et fredet seteranlegg.

Det kan være andre setre med aktiv drift i en eller annen form som har behov for strøm, der aktiviteten er i tråd med formålene for området. Sidespor til andre seterområder uten aktiv

drift med melk må eventuelt vurderes av andre hensyn, og det er ikke en del av vår landbruksfaglige vurdering i denne omgang.

Ønske om strøm gjelder forøvrig også i flere seterområder, utover Vangrøftdalen. Vi kjenner også til at det er 4 setre ved Sætersjøen som ønsker strøm, og som har vært i en prosess i forhold til finansiering og vurdering av trasé.

Det er søkt om midler til tiltaket gjennom Utvalgte kulturlandskap for jordbruket. Det ble gitt tilsagn om kr 230 000,- til prosjektet i 2018. Det er ikke avklart i hvilket omfang det gis støtte til tiltaket i årene framover. Grunnlaget for å gi støtte vil være knyttet til aktiv seterdrift.

Det vil være fornuftig å gjøre en vurdering av alternative kilder for strøm og eventuell kapasitet, egnethet og kostnader.

Gjennomgang av trasévalg:

Vi har gjennomgått de ulike traseene. Generelt mener vi at det må legges kabel i grøft langs vei. Der annen trasé er valgt for å unngå lange avstander langs vei, eller pga stor trafikk, må dette vurderes opp mot et varig terrenginngrep. Det må være spesielt tungtveiende grunner for å velge annen trase ut fra slike begrunnelser. Mål om å unngå varige terrenginngrep skal i utgangspunktet veie tyngst i en slik vurdering.

Vurdering av hensyn til terrenginngrep gjelder særlig traseen fra Kløftåsen til Brattåsen og videre innover til Snuddvollen. Her må traseen følge veien. Alternativ trasé er ikke vesentlig kortere. Vi mener at hensyn til trafikk ikke er tungtveiende nok i vurderingen opp mot inngrep i landskapet.

Samme prinsipp må gjelde ved framføring av lavspentkabler til de enkelte setre. Det kan være utfordringer i forbindelse med praktisk gravearbeid når kabel skal legges langs vei. I slike tilfeller må hvert enkelt konkret sted/område vurderes nærmere med tanke på alternativer.

Traseen mellom Heljesvollen og Storvollia krysser eksempelvis ei rikmyr. Her må alternativet være å legge traseen langs vei fra Heljesvollen og opp til Movollen. Dersom traseen skal gå i terrenget fra Movollen til Utstuvollen, så må det vurderes ut fra omfanget av terrenginngrepet. Vi ser at dette blir en kortere strekning enn å følge veien.

Traseen fra Storbekkdalen til Rabblia har utfordringer med fjell i dagen og det planlegges luftstrek. Traseen har ikke betydning for seterdrift. Her er det per i dag ingen aktive setre med melkeproduksjon. Det kan imidlertid være andre årsaker til å vurdere strøm til dette området. Eventuelt luftstrek må vurderes ut fra terrenginngrep.

Vi forutsetter at natur- og kulturlandskapsverdiene i området kartlegges før endelig valg av trasé. Ved kryssing av elver og bekker må det være god overdekning.

Andre momenter og vurderinger etter plan og bygningsloven:

Store anlegg for overføring og omforming av elektrisk strøm, dvs. anlegg som må ha anleggskonsesjon etter energiloven, er unntatt fra plan- og bygningsloven (pbl). Etter de opplysninger vi har fått opplyst fra NØK vil ikke plan- og bygningsloven gjelde for tiltaket, jf. pbl § 1-3 (2) jf. energiloven § 3-1 (3).

Vi har derfor ingen merknader til tiltaket.

Vi gjør likevel oppmerksom på at for ev. andre anlegg vil plandelen av plan- og bygningsloven gjelde. Dette innebærer at det kan være nødvendig å avklare om ev. senere

planer om enklere elektriske anlegg opp til og med 22 kv er i samsvar med gjeldende planer, se dog Melding HO-1/2006 s. 17.